

eldönteni, hogy egy kárbavesztett nagy ígéret miatt milyen arányban felelős maga a művész és külföldieskedő kora. Szilágyi tartózkodik az általánosításoktól, ügyel, hogy ne hízelegjen és enyhén se ítéljen. Szíve ügye ez a könyv, újra vissza-visszatér egy-egy megállapításához, mintha attól félne, hogy nem volt elég vigyázatos, nem volt elég kimerítő. Eredeti ember, eredeti stílusa is van, a maga eszével s finom műveltségével nézi témáját s van néhány igen jelentős megállapítása a hazai és külföldi viszonyok szembeállításánál. Itt-ott nagyon is bőven beszél talán, de igazi mester abban, hogy érdeklődést keltsen s unalmassá seholse váljék. Kevesebb líraisággal író szaktudós bizonyára szabályosabb keretbe foglalta volna ennek a pályának arculatát, de nem olyan szívhez szólóan, annyi meleg szeretettel, annyira mindenkinek való hangon és a tállyai halotthoz méltóan, mint Szilágyi Sándor. Felejthetetlenül kedves könyv, élmény az olvasónak: ott kellene lennie minden magyar ember kezében. A mű pompás kiállítása a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda finom izlését dicséri.

Vajthó László.

Ósz Iván : Lélekharang. Versek. 1930. (Nemzedékek kiadása. Szombat-hely.) Ósz Iván a dunántúli írói nemzedéknek egyik legfinomabb hangú költője. Költészete teljesen a maga világát a maga ihletének útján nyilatkoztatja. Távol áll ettől a világtól minden problematikus nyugtalanság, vagy

kiperzselt illuziótlanság. Ideáltisztelettől átsugárzottan ragyog benne a meg nem tört, föl nem dült érzélemanyag. Az élet azért nincs belőle akadémikus harmóniában kivonva. A fegyelmezett szemlélődés belső nyugalma csak átszűri a benyomások hangos és sűrített tömegét s azt az egy motívumot ereszti át, amelyen törés és bántódás nélkül tovább tud remegni a költő tűnődésének halk, magányos merengése. Ez a lelki forma szabja meg Ósz Iván egész költői alkotás-folyamatát. Nincs nagy belső feszültsége, következésképp a formai megoldása is egyszerű, szinte észrevétlenül kezdődik s folyik le. Minden belülről történik, itt lesz a költői átváltás színtere. Emlékképek, emlékhangulatok, szimbólumok, innén táplálkoznak, de mindig a passzív szemlélődés lágy vonalainak szerkezeti kötelékeiben. Erősebb gondolati lüktetés talán meg is zavarná ezt a képekben való tükröződést, de viszont néha az eszmélkedés szélessége szétlazítja a költői hatás önkéntelenségét. Bármennyire befelé áramlik is Ósz Iván lírája, költői látásának azért sokszor rendkívül átütő ereje van. Ilyenkor költészete az egyetemes emberiest jellemző művészettel emelkedik magasba. Egyik versében ezt írja: A csillag fényes, amíg messze jár. Ha közel látnád, az is csupa föld. Az emberen is a legszebb ruha A messzeség, amit magára ölt. — Minden költő titok, messzeség. Ósz Iván messzesége az élet üde, tiszta pillanatainak fölemelő közelségét jelenti. Ez költészetének vonzó szépsége.

Brisits Frigyes.